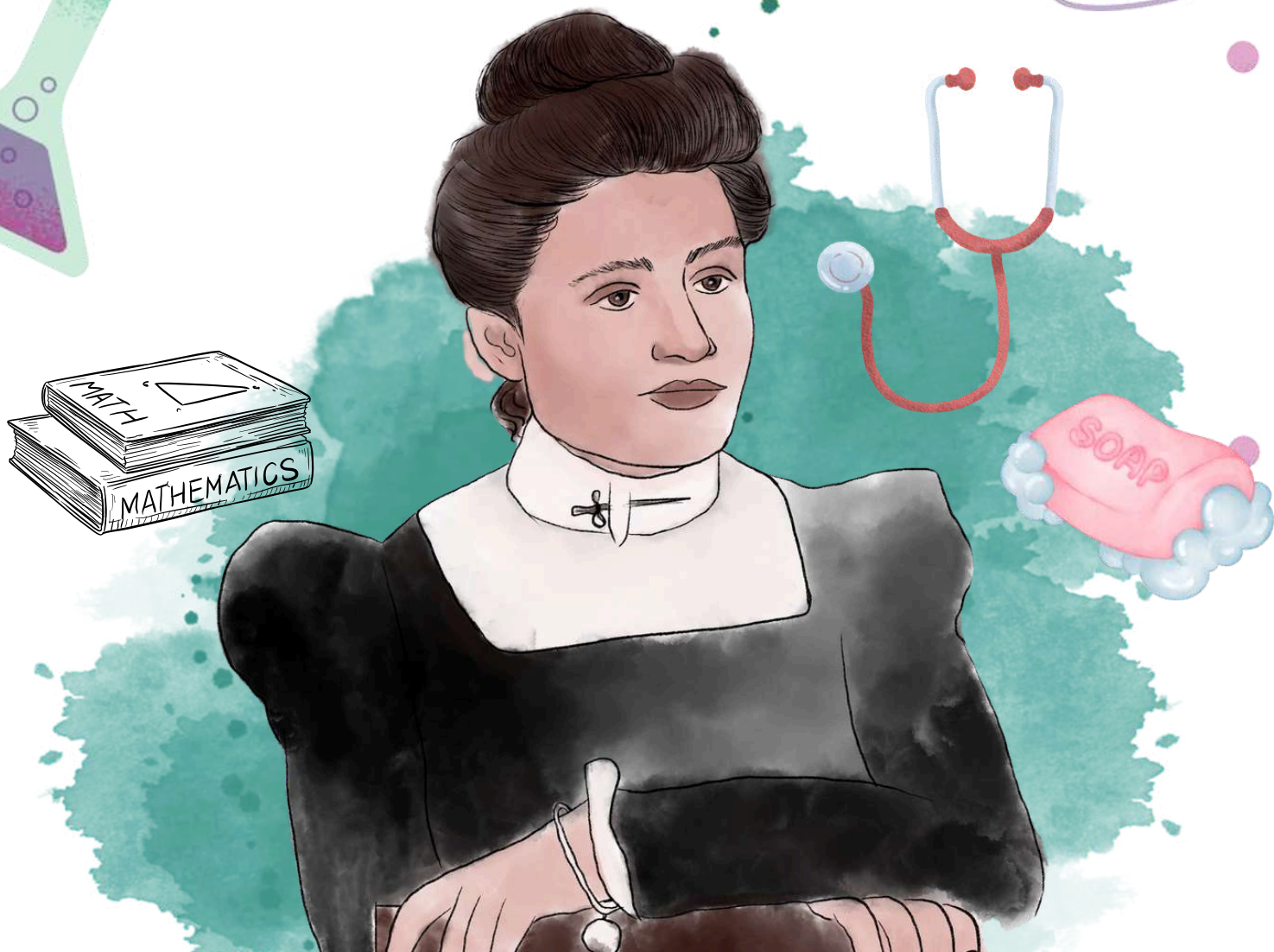
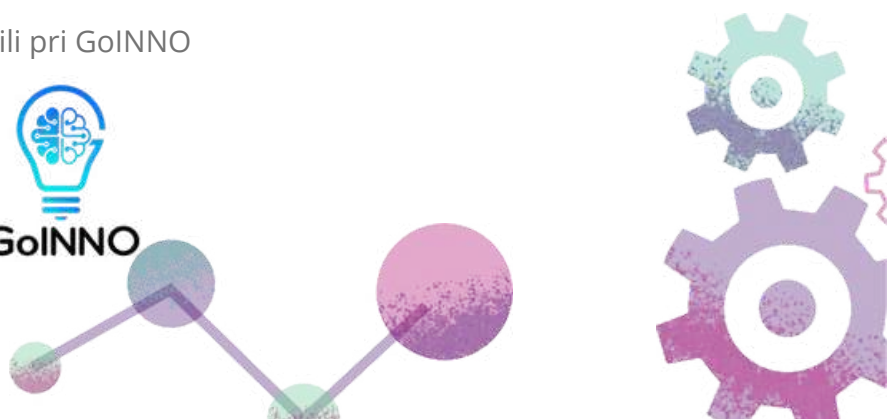

Zgodbe o navdihujočih ženskah iz STEAM
področja:

Domitila de Carvalho

Pripravili pri GoINNO

Naslov projekta

STEAM Tales – Spodbujanje STEAM izobraževanja s pomočjo pripovedovanja zgodb in praktičnim učenjem (KA220-HE-23 -24-161399)

Delovni paket

WP3 - STEAM Tales gradivo in zgodbe žensk iz STEAM področja

A1: STEAM vzornice in pisanje zgodb

Datum izdelave

April 2024

Partnerji

MIND (Nemčija)

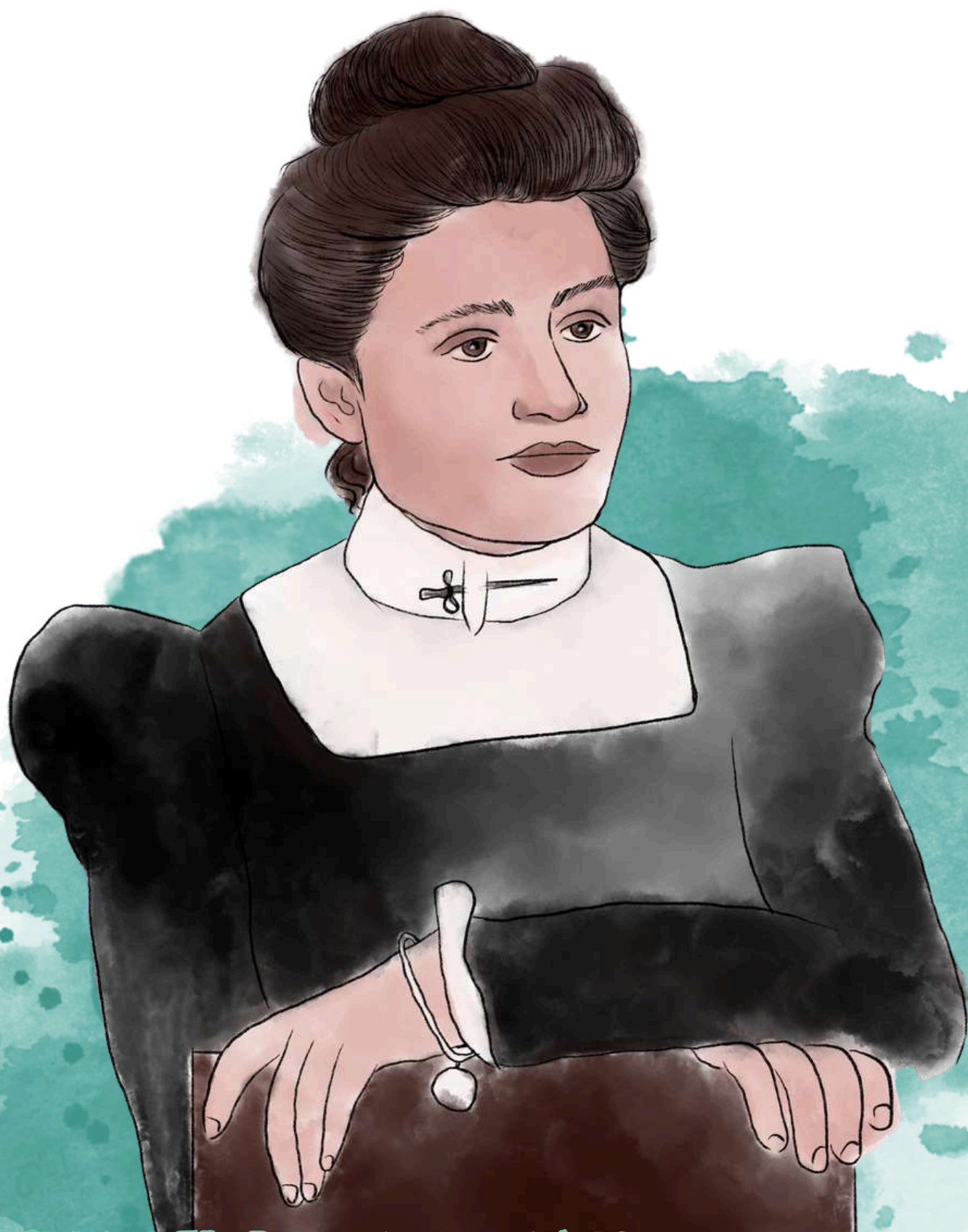
GoINNO (Slovenija)

CESIE (Italija)

Universidade do Porto (Portugalska)

LogoPsyCom (Belgija)

Domitila de Carvalho, neustrašna pionirka

Zgodnja leta, prve preizkušnje in ljubeča družina

Pred davnimi časi, pred več kot 150 leti, se je v deželi, imenovani Portugalska, rodila deklica z imenom Domitila. Imela je dva sorojenca, s katerima se je lahko igrala in ljubeče starše, ki so skrbeli zanjo.

Njen oče, ki je delal kot osnovnošolski učitelj, je žal, kmalu po njenem rojstvu zbolel in umrl. Domitila je bila stara komaj leto dni. Kljub temu nesrečnemu dogodku je njena družina ostala povezana, med seboj so se podpirali, njena mati pa je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi bila prihodnost njene hčerke srečna in svetla.

Poleg čudovite družine je imela Domitila še eno stvar, ki ji je bila zelo ljuba in pomembna - želja po znanju in izobraževanju, za katero se je zdelo, da je iz dneva v dan močnejša. Bila je odlična učenka in srednješolsko izobraževanje je končala z najboljšimi ocenami. Bolj kot vse drugo, si je želela nadaljevati študij.

Kam? Na univerzo!

Ampak kako? S pomočjo pisma!

Toda nekatere stvari so bile v Domitilinih časih precej drugačne, stvari, ki se nam danes zdijo povsem običajne, so se takrat zdele nedosegljive, po drugi strani pa so bile stvari, ki se nam danes zdijo nenavadne, takrat povsem običajne. Ena takih stvari je bila šola: v preteklosti so smeli nadaljevati šolanje in hoditi na univerzo predvsem fantje. Od deklet se je pričakovalo, da bodo ostale doma in kasneje imele otroke, ne pa da bi se učile za določen poklic. V šoli so se učile osnov pisanja in branja, nekaj matematike in - ročnih del! Učile so se pletenja, šivanja in vezenja. Danes se to zdi smešno vendar je bilo v tistih časih to nekaj povsem običajnega.

Vprašanje za otroke:

Si predstavljate? Da se v šoli učite učite plesti, namesto da bi se učili o krajih, državah, živalih, rastlinah, drugih jezikih in drugih zanimivih predmetih.

Po končani srednji šoli naj bi Domitila ostala doma, si našla moža, si ustvarila družino in opravljala vsa gospodinjska opravila, ki so se takrat pričakovala od žensk (verjetno bi tukaj prišlo prav znanje iz šivanja in pletenja). Vendar pa Domitili te možnosti niso bile prav nič všeč, zase je imela druge želje in načrte; želela je nadaljevati študij na univerzi.

Čeprav jim študij ni bil prepovedan, se od deklet vsekakor ni pričakovalo, da bi študirale. To je bila precej nenavadna zamisel; dekleta na univerzi!? Na srečo je našla Domitila veliko podporo v materi in srednješolskih učiteljicah! Skupaj so napisale pismo dekanu univerze, v katerem so ga prosile, da bi Domitila lahko obiskovala univerzo.

Zaradi prošnje v pismu se je dekan znašel v zagati, saj je bilo to prvič, da je dekleta zaprosilo za študij na univerzi, ki so jo do takrat obiskovali samo fantje. Kako naj se odloči? Ker študij dekletom ni bil izrecno prepovedan, se je na Domitilino veliko veselje odločil, da ji dovoli vpis! Vendar pod enim pogojem! Domitila mora ves čas nositi samo črna oblačila, neizstopajoč klobuk in na splošno mora vseskozi paziti, da med moškimi kolegi ne bo izstopala. Domitila je z veseljem sprejela dekanove pogoje in postala prva ženska, ki je študirala na tej univerzi. To je bil šele prvi izmed Domitilinih podvigov, kjer je nastopala kot začetnica in pobudnica nečesa novega.

Vprašanje za otroke:

Kako mislite, da se je Domitila počutila, ko je prejela novico? Menite, da je bila navdušena ali mislite, da jo je bilo hkrati tudi malce strah, saj je vstopala na za njo in za vse portugalske ženske neznano okolje?

Nov svet, nove priložnosti, novo prijateljstvo

Kljub temu, da je bila sprejeta na študij, Domitili, ki je bila edino dekle med samimi moškimi kolegi in profesorji, vsekakor ni bilo lahko. Vendar ni pustila, da bi jo premagal strahu. Gotovo se je včasih počutila nekoliko izključeno, prestrašeno in osamljeno. Toda kljub temu so prevladali pogum, odločnost in bistrournost, ki so ji pomagali preskakovati vse ovire, da je bilo drugim ženskam, ki so prišle za njo, nekoliko lažje. Vedno je vedela, da je izobrazba ključ, ki ji bo omogočil odpreti vrata, ki bi sicer ostala za vedno zaprta.

Po določenem času se je uspešno vključila v to povsem moško okolje in diplomirala najprej iz matematike, malo pozneje iz filozofije, nekaj let za tem pa še iz medicine. Postala je tudi prva Portugalka z doktoratom, najvišjo stopnjo izobrazbe. Ko je vse to dosegla, se je spoprijateljila s kraljico D. Amélio, čisto pravo kraljico, zadnjo na Portugalskem! Dolga leta sta si izmenjavali pisma, v katerih sta si poročali o dogajanju v njunih življenjih in razpravljali o aktualnih zadevah.

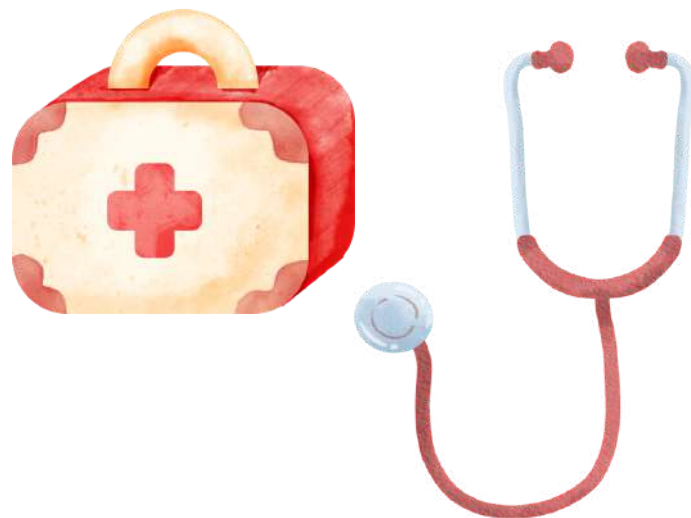

Vprašanje za otroke:

Ali ni njena, do sedaj prehojena pot, neverjetna? Najprej sploh ni vedela, ali bo lahko študirala, zdaj pa ima ne eno, ampak kar tri diplome, iz treh različnih predmetov in celo kraljico za prijateljico! Izobrazba se je res izkazala za ključ, ki ji je odprl številna vrata!

Zdravnica – da, učiteljica – tudi, ravnateljica – prav tako!

Skozi prva vrata je vstopila kot zdravnica. Skrbela je za matere in otroke, ki so zboleli za takrat pogosto boleznijo, tuberkulozo.

Pojasnilo za otroke:

Gre za bolezen, ki je zelo nalezljiva in večinoma povzroča težave z dihanjem, saj prizadene pljuča. Zaradi te bolezni je v preteklosti umrlo veliko ljudi.

Čeprav ji je bilo delo zdravnice zelo všeč, se je želela preizkusiti tudi v drugih stvareh. Ker je vedela, kako težko je sama pridobila zeleno izobrazbo, ki jo je sedaj pripeljala tako daleč, je z največjim veseljem in ponosom postala učiteljica, prva ženska učiteljica matematike na Portugalskem (še enkrat več, prva na nekem področju) in to na prvi izključno dekliški srednji šoli. Med študijem matematike je spoznala, kako zelo lahko matematično razmišljanje pomaga pri reševanju problemov v resničnem svetu, in da matematika ni zgolj le teorija. Želela je, da bi to razumeli tudi njeni učenci!

Pozneje je postala ravnateljica te šole, vendar ni nikoli nehala poučevati, saj ji je ta poklic prinašal veliko zadovoljstva. Morda je na njeno željo po poučevanju vplival tudi njen pokojni oče, ki je bil tudi sam učitelj v osnovni šoli.

Izobraževanje je bilo za Domitilo zelo pomembno, še posebej pa ji je bilo pomembno, da se vanj vključi tudi dekleta.

Ljudje so takrat namreč pogosto mislili, da »dekleta ne potrebujejo veliko znanja«. A Domitila se s tem ni strinjala! Verjela je, da bi morali imeti fantje in dekleta enake možnosti v šoli in v življenju. Če imajo dekleta možnost, da se učijo, lahko potem same izbirajo, kaj bi počele v življenju.

Vprašanje za otroke:

Ali se strinjate, da bi morali imeti dečki in deklice ter sploh vsi otroci na voljo enake možnosti?

Spremembe, ki izboljšujejo življenje

Čeprav se Domitila ni nikoli poročila in ni imela otrok, kot se je od nje pričakovalo (prav mogoče pa je, da je navsezadnje le uživala v pletenju), se je borila za pravice žensk in dobrobit otrok. Iz prve roke je črpala izkušnje, ki jih je pridobila kot zdravnica in učiteljica, ter v šolski sistem vnesla nekaj prepotrebnih sprememb.

Eno od področij, ki jih je skušala urediti, je bila higiena. Ljudje se v njenem času niso zavedali pomena dobre higiene za zdravje, kot se tega zavedamo danes. Z izobraževanjem ljudi o pomenu higiene je tako prispevala k manjši obolevnosti otrok in odraslih ter tako preprečila številne smrti. Prav neverjetno, kaj vse se lahko doseže z zgolj nekaj vode in mila!

Vprašanje za otroke:

Kaj naredite, ko pridete z igrišča in želite nekaj pojesti? Seveda, najprej si umijete roke! Ali veste, zakaj je pomembno, da si umivamo roke?

Superženska

Da bi lahko v družbi naredila še več sprememb na bolje, je Domitila vstopila celo v svet politike. Postala je prva od treh žensk (spet prva pri nečem), ki so bile izvoljene na pomemben položaj odločanja. Zdravnica, učiteljica, ravnateljica, političarka, seznam, za katerega se zdi, da se kar ne konča! Kljub temu je neverjetna Domitila na njega dodala še eno vlogo - pisateljica! Poleg delovanja na omenjenih različnih področjih, je nekako našla čas tudi za izražanje svoje umetniške plati in pisanje! Zdi se, kot da sploh ni spala ali pa je morda živela vsaj tri življenja!

zdravnica
učiteljica
pesnica

političarka
ravnateljica

Neustrašna Domitila je bila pionirka na skoraj vsaki poti, na katero je položila svojo nogo. Ni je bilo mogoče ustaviti, vedno je našla način, da je prišla tja, kamor se je namenila. Zaradi njene odločenosti, da bi svet postal boljši za vse in da bi dekletom ponudila več enakih možnosti, je bilo drugim, ki so prišli za njo, lažje.

Mlade študentke so imele v Domitili odličen zgled, saj je njim in drugim pokazala, da so ženske, prav tako kot moški, sposobne pridobiti izobrazbo in znanje. Vedno je lažje hoditi po poti, po kateri je hodil nekdo pred tabo, in Domitila je tlakovala pot na številnih področjih.

**Sofinancira
Evropska unija**

STEAM Tales (KA220-HE-23-24-161399) je projekt financiran s strani Evropske unije. Mnenja in stališča, izražena v tej publikaciji, so izključno mnenja avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Nacionalen Agentur im Pädagogischen Austauschdienst. Evropska unija niti agencija, ki dodeljuje sredstva, ne moreta biti odgovorna za vsebino.

Uporaba vsebin pod licencami CC BY-NC-SA 4.0